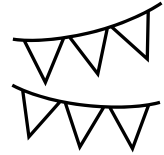

ordföljd för åk 7 - uppgifter

Subjekt berättar *vem, vad* eller *vilka* gör något.

För att hitta subjektet i en sats kan du fråga: Vem gör något? Vilka gör det? Vad gör det?

Pappa klipper. Elevrådet planerar. / Flickorna spelar. / Det känns bra.

A. Skriv subjektet!

- 1) _____ surfar i nätet.
- 2) _____ chattar med kompisarna varje dag.
- 3) _____ tittar på videoklipp på nätterna.
- 4) _____ sätter upp sina bilder på nätet.
- 5) _____ använder många olika appar på sociala medier.
- 6) _____ kommenterar kändisarnas videor.

Predikat berättar vad som händer eller vad någon gör.

För att hitta predikatet i en sats kan du fråga: Vad är det som någon gör? Vad är det som händer?

Pappa klipper. Elevrådet planerar. / Det känns bra. Det regnar.

Predikatet är alltid ett verb. Verb kan böjas.

Elevrådet planerade. Elevrådet ska planera. Elevrådet har planerat.

B. Skriv predikatet!

- 1) Båtgaren _____
- 2) Astronauter _____
- 3) Balettdansösen _____
- 4) Häxan _____
- 5) Polisen _____
- 6) Plogbilen _____
- 7) Hästen _____
- 8) Fotbollstränaren _____
- 9) Bonden _____
- 10) Gåsmamman _____

Andra satsdelar är

- objekt
- predikatsfyllnad
- adverbial
- attribut
- (agent i passiva satser)

Objekt besvarar påståendet "Vad gör någon med något?". Detta kallas för direkt objekt.

Pappa klipper gräset. Elevrådet planerar en temadag.

Indirekt objekt svarar på frågan "Till vem ger någon något?".

Prinsen gav prinsessan en kyss.

C. Skriv objektet!

- 1) Gubben köpte _____
- 2) Farbror Frans klipper _____
- 3) Alla vill klappa _____
- 4) Terese målade _____
- 5) Harald tvättade _____
- 6) Mamma har skalat _____
- 7) Lars kör _____
- 8) Pappa planterar _____

D. Satsanalys:

Skriv in P ovanför predikatet, S för subjekt, O för objekt.

Barnen leker kurragömma.

Har du sett midnattssolen?

Ebba visade sin skivsamling.

Har mamma redan skickat julhälsningarna?

Frans glömde pengarna!

Pappa hittade skruvmejseln till sist.

Adverbial beskriver verb, adjektiv och adverb. Adverbial svarar på frågorna ”när, var, hur, vart, varför och i vilken grad?”.

Hur? långsamt, genomtänkt, hastigt, flitigt (sättsadverbial)

När? i går, nästa vecka, om en stund, i julas (tidsadverbial)

Var? hemma, inomhus, bakom, borta, ovanför, där (plats-/rumsadverbial)

Pappa körde väldigt hastigt. Katten spydde i köket.

E. Ta ut det som är adverbial i följande meningar. Ange också vilken sorts adverbial det är (tid/ rum(plats) /sätt).

Barnen leker i sandlådan. _____

Träningen börjar klockan åtta. _____

Alva sjunger bra. _____

Albin ska jobba hela dagen. _____

Familjen Pettersson åker till stugan varje sommar. _____

Bilen körde sakta genom staden. _____

F. Skriv adverbialet!

1) Barnen äter glass _____ (plats)

2) Ingen vill simma _____ (tid)

3) Mamma skottar snö _____ (tid)

4) Nu kommer maratonlöparen _____ (plats)

5) Hunden gnäller _____ (tid)

- 6) Motorn stannade _____ (tid)
- 7) Regnet smattrade _____ (plats)
- 8) Den fullastade långtradaren kom _____ (plats)
- 9) Ubåten körde _____ (plats)
- 10) Direktörens Volvo kom susande _____ (plats)

G. Bilda meningar! Börja med subjekt.

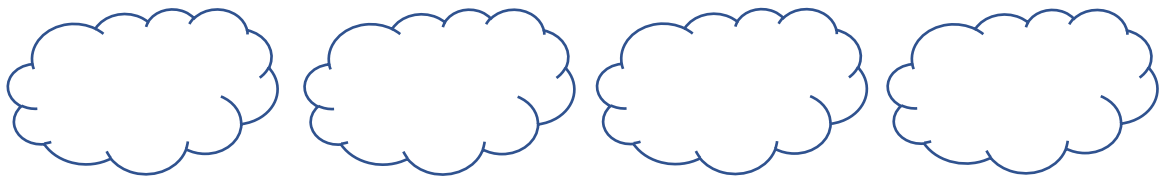
1. nästan / varje / min / streamar / storebror / dag
2. skriver / ofta / jag / ganska / blogg / ibland / och / vloggar / gör
3. morgon / mamma / varje / läser / min / tidningen
4. på / radion / pappa / lyssnar / min / ofta
5. skolan / vi / nyheter / i / läser / följer / olika / och / medier
6. är / viktigt / att / det / på / tv / stänga / kvällen / av / tidigt

7. träna / eleverna / varje/ måste / ordföljd / dag / i 7C

H. Strecka under objektet!

1. Joel börjar måla staketet.
2. Bankdirektören verifierade lånet.
3. Sjukskötaren vaccinerade patienterna.
4. Duken skyddade tulpanerna och de andra blommorna.
5. Mamma hade fixat plantorna och rensat ogräs.

I. Skriv in verben som kräver predikatsfyllnad:

J. Gör en satsanalys!

Skriv in P ovanför predikatet, S för subjekt, O för objekt och Pf för predikatsfyllnad.

- 1) Ryssland hette Sovjetunionen.
- 2) Idrottsföreningen sålde lotter.
- 3) Greta lämnade in lottokupongen.
- 4) Jag är en innovativ ordförande.
- 5) Farbror Anton kallas "Fanton".

- 6) Svavel heter sulphur på latin.
- 7) Erik XIV blev fängslad av sin bror.
- 8) Konkursen var ett faktum när inflationen steg.
- 9) Han fixade problemet i förgasaren.

K. Skriv en mening!

som innehåller subjekt, predikat och objekt.

som innehåller subjekt, predikat och predikatsfyllnad.

L. Strecka under adverbialen i meningarna!

- 1) Eva gungade med fart.
- 2) Zebrorna sprang i flock.
- 3) Kommunen byggde en skejtpark med hjälp av invånarna.
- 4) Boken levererades försenad.
- 5) Familjen köpte hunden i maj.
- 6) Zenita plockar blåbär varje sommar.
- 7) Fastighetskötarna monterade högtalarna i lärarrummet.

Satsadverbial svarar inte på någon fråga. Det påverkar hela satsen. Exempel på satsadverbial är inte, aldrig, alltid, antagligen, fortfarande, nog, äntligen, ofta, kanske, tyvärr, verkligen, faktiskt, snart.

M. Skriv satsadverbialet! Välj från listan ovanför.

- 1) Du kommer _____ i tid.
- 2) Ni stressar _____ på morgonen.
- 3) Hon skulle _____ komma före fem.
- 4) Hon jobbade _____ på sjukhuset.
- 5) Vi skulle _____ hinna hem före kvällsnyheterna.
- 6) Elisabet skulle _____ köpa en ny klänning.
- 7) Eleverna kom _____ för sent.
- 8) Eva hade _____ klarat matteprovet.
- 9) De billiga telefonerna var _____ slut i butiken.
- 10) De hade _____ inte några kvar.
- 11) De skulle _____ få in nya.
- 12) Kunden kunde _____ inte komma tillbaka en annan dag.